
НАШИ ЮБИЛЯРЫ

НАШИ ЮБИЛЯРЫ

OUR JUBILEE

— — — — —

**Пётр Іосіфавіч
ЗЯЛІНСКІ**

**Pjotr Iosifavich
ZJALINSKI**

— — — — —

Прафесару кафедры гісторыі Беларусі новага і найважнейшага часу гістарычнага факультэта БДУ, доктару гістарычных навук, прафесару Пятру Іосіфавічу Зялінскаму 31 снежня 2016 г. споўнілася 85 гадоў.

Нарадзіўся П. І. Зялінскі ў в. Заканалле Люблінскага ваяводства (Польская Рэспубліка) у сялянскай сям’і. Гісторыя гэтага рэгіёна адлюстравалася ў лёсе Пятра Іосіфавіча: далучэнне да БССР, выпрабаванні Другой сусветнай і Вялікай Айчыннай войнаў, першыя сацыялістычныя пераўтварэнні і цяжкія гады пасляваеннага аднаўлення. У 1950 г., пасля заканчэння Астрамечаўскай сярэдняй школы Брэсцкага раёна, Пётр Іосіфавіч паступіў на гістарычнае аддзяленне Брэсцкага настаўніцкага інстытута, пасля заканчэння якога ў 1952 г. працаваў у Залескай сямігадовай школе.

Неўзабаве, у снежні 1952 г., быў прызваны ў шэрагі Савецкай арміі. Спачатку службу праходзіў у Жыткавічах у 47-й артылерыйскай брыгадзе, дзе рыхтавалі афіцэраў запasu. На пачатку ліпеня 1954 г.

яго батарэю разам з тэхнікай накіравалі на Тоцкі вучэбна-артылерыйскі палігон у Чырванасцяжную Приволжска-Уральскую ваенную акругу для ўдзелу ў вопытна-паказальных вучэннях з прымяненнем атамнай зброі, запланаваных на 14 верасня 1954 г. У момант выбуху атамнай бомбы Пётр Іосіфавіч знаходзіўся ў бліндажы назіральнага пункта, які размяшчаўся прыкладна за 2 км ад эпіцэнтра.

Вярнуўшыся на Радзіму, у 1954–1963 гг. П. І. Зялінскі працаваў дырэктарам Залескай сямігадовай школы, Баршчэўскай і Высокаўскай сярэдніх школ Камянецкага раёна Брэсцкай вобласці. У 1958 г. скончыў гістарычны факультэт Гомельскага дзяржаўнага педагагічнага інстытута. Навучаўся ў аспірантуры БДУ ў 1965–1968 гг., а ў 1969 г. абараніў кандыдацкую дысертацыю на тэму «Роля друку Камуністычнай партыі Заходняй Беларусі ў мабілізацыі працоўных мас на барацьбу за сацыяльнае і нацыянальнае вызваленне ў гады сусветнага эканамічнага крызісу капіталізму (1929–1933 гг.)». Затым

Пётр Іосіфавіч працаваў выкладчыкам, старшым выкладчыкам кафедры гісторыі КПСС прыродазнаўчых факультэтаў БДУ.

У 1970 г. П. І. Зялінскага запрасілі на працу ў якасці інспектара аддзела выкладання грамадскіх навук у Міністэрства вышэйшай і сярэдняй спецыяльнай адукацыі БССР. На гэтай пасадзе Пётр Іосіфавіч знаходзіўся да 1973 г. Вярнуўшыся ў БДУ, працаваў старшым выкладчыкам, дацэнтам, а з 1989 г. – загадчыкам кафедры гісторыі КПСС прыродазнаўчых факультэтаў, якая з 1990 г. называлася кафедрай палітычнай гісторыі. Паралельна П. І. Зялінскі займаўся навуковай працай, вынікам чаго стала паспяховая абарона ў 1989 г. доктарскай дысертацыі на тэму «Палітычная работа Камуністычнай партыі Заходняй Беларусі ў масах (1923–1938 гг.)». У 1991 г. П. І. Зялінскі атрымаў вучонае званне прафесара. З 1993 г. ён працаваў прафесарам кафедры гісторыі Беларусі, а з 1994 г. і па сённяшні дзень з’яўляецца прафесарам кафедры гісторыі Беларусі новага і навішага часу гістарычнага факультэта БДУ.

Навуковыя інтарэсы П. І. Зялінскага шырокія: гісторыя Заходняй Беларусі (сацыяльна-эканамічнае і палітычнае становішча, дзейнасць КПЗБ, іншых палітычных партый і арганізацый, іх друк), навішая гісторыя Беларусі, удзел беларусаў у стварэнні ядзернай зброі і яе выпрабаваннях. Юбіляр з’яўляецца аўтарам манаграфій «Друк КПЗБ у барацьбе за свабоду» (1994, у суаўтарстве), «Палітычная работа КПЗБ у масах: 1923–1938 гг.» (1986); шматлікіх падручнікаў і вучэбных дапаможнікаў для студэнтаў і навучэнцаў сярэдніх школ Рэспублікі Беларусь. Усяго мае звыш 60 навуковых публікацый.

Прафесар П. І. Зялінскі быў членам спецыялізаванага савета па абароне доктарскіх і кандыдацкіх дысертацый пры БДУ, пад яго кіраўніцтвам 12 аспірантаў абаранілі кандыдацкія дысертацыі.

Пятром Іосіфавічам шмат зроблена для захавання памяці аб ветэранах падраздзяленняў асаблівай рызыкі. Па яго ініцыятыве быў праведзены шэраг навуковых канферэнцый, прысвечаных гадавінам вучэнняў на Тоцкім вучэбна-артылерыйскім палігоне. Кожная з гэтых канферэнцый стала незабыў-

най сустрэчай ветэранаў з людзьмі маладога пакалення, якія адкрылі для сябе невядомую старонку мінулага нашай краіны. Жудасныя выпрабаванні і далейшы лёс саслужыўцаў былі расказаны на старонках кніг, якія выйшлі пры непасрэдным удзеле юбіляра: «Атомныя солдаты Беларусі: воспоминания» (2003), «Атомные солдаты: книга памяти ветеранов подразделений особого риска Минской области» (2012), «Книга памяти ветеранов подразделений особого риска города Минска» (2008).

За значныя дасягненні ў навуковай педагагічнай і грамадскай дзейнасці Пётр Іосіфавіч узнагароджаны медалём «Ветэран працы», Ганаровай граматай Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь, граматамі і ганаровымі граматамі міністэрстваў і ведамстваў, грамадскіх арганізацый і ўстаноў Рэспублікі Беларусь. У 2011 г. навуковец удастоены ганаровага звання «Заслужаны работнік Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта».

Пётр Іосіфавіч, нягледзячы на ўсе свае рэгаліі і званні, вельмі сціплы і просты ў зносінах чалавек. Валодаючы вопытам і жыццёвай мудрасцю, ён уважлівы да дробных, аднак вельмі важных дэталей у чалавечых узаемадачынненнях і навуковай працы, знаходзіць час для сваіх вучняў, дапамагае ім арганізаваць дысертацыйнае даследаванне.

За чалавечыя якасці і дабрыню П. І. Зялінскага паважаюць яго вучні, студэнты, аспіранты, выкладчыкі і супрацоўнікі гістарычнага факультэта БДУ, іншых навучальных і навуковых устаноў.

Ад усёй душы сардэчна віншваем Пятра Іосіфавіча са значным юбілеем, жадаем моцнага здароўя, радасці жыцця і новых творчых здзяйсненняў у навуковай і выкладчыцкай дзейнасці.

А. І. Пашковіч,

кандыдат гістарычных навук, дацэнт,
загадчык кафедры ўсеагульнай гісторыі
гістарычнага факультэта Брэсцкага дзяржаўнага
ўніверсітэта імя А. С. Пушкіна

А. Я. Верамейчык,

кандыдат гістарычных навук, дацэнт
кафедры гісторыі Беларусі новага і навішага часу
гістарычнага факультэта БДУ